

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | IV. ROČNÍK | LISTOPAD 2018

Náš spolek má zájemcům stále co nabídnout

rozhovor s Karlem Bogarem na str. 8-9

Stavební spoření Modré pyramidy s premií 2 000 Kč: více na str.11

NÁŠ ČTVRTÝ RO(C)K

11. 11.
OD 15.00 HOD.

HOSTÉ

HODINY
PLATONIC
TOKHI & GROOVE ARMY

www.ocfryda.cz

INZERCE FWP 1365/05

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Herliczkové (3. část)

| PETR JUŘÁK

V minulém čísle jsme se věnovali rodinné sňatkové politice Herliczků, která je propojila s několika významnými osobami žijícími a působícími ve Frýdku. Nejinak tomu bylo v případě jednoho ze dvou synů, kteří se dožili dospělosti.

Cesta k místecké elitě (a nejen k ní)

Syn Karla Thomase Herliczky mladšího Karl Rudolf zakotvil v místeckých společenských vodách. Jeho vyvolenou se stala dcera sládky a nájemce místeckého městského pivovaru Adolfa Grossmanna. Bedřiška Josefa Leopoldina, jak zněla celá podoba jejího křestního jména, se narodila 2. března 1886 v domě čp. 33, což byla budova patřící do areálu místeckého pivovaru. Matkou Bedřišky byla Albertina, dcera místeckého měšťana a obchodníka Dominika Recka a jeho ženy Josefy Marie. Ta se narodila 17. března 1839, jejím otcem byl místecký obchodník se střížným zbožím Anton Prior. Jeho jméno je mimo jiné spojeno s prvopočátky místecké obecní samosprávy, v prvních komunálních volbách konaných v roce 1850 byl zvolen do obecního zastupitelstva a vykonával funkci radního. Anton Prior patřil mezi místecké komunálně-politické stálce, s jeho jménem se jako členem obecního výboru

totiž setkáváme ještě na počátku 70. let 19. století.

Svatba Karla a Bedřišky (v té době se už psala poněmčeně Friederike) se konala 29. ledna 1912 ve Votivním kostele (Votivkirche) ve Vídni. Byl to stejný kostel, v němž se o několik let dříve provdala Karlova sestra Marie Klara. Při obřadu byli jako svědkové oba Herliczkovi švagři, František Richard Lonna a Richard Hradetschny, ze strany Bedřišky pak bratr její babičky, vídeňský obchodník Wilhelm Prior. Po sňatku žili novomanželé v Herliczkově domě čp. 91 nacházejícím se v Koloredově v bezprostřední blízkosti řeky Ostravice a mostu přes něj. V tomto domě se jim postupně narodily tři dcery: 21. října 1912 Charlotta, 9. října 1915 Elisabeth a 25. srpna 1918 Maria. Výhodná sňatková politika pokračovala také v této nejmladší generaci podnikatelského rodu Herliczků. Nejstarší dcera Charlotta se 26. září 1936 provdala ve Frýdku za JUDr. Herberta (Heriberta) Egona Lendla. Ten se narodil 10. dubna 1909 v Mariánských Horách, jeho otcem byl Moritz Lendl, matkou pak Valeria, dcera důlního měřiče z Polské Ostravy Antona Beigera. Moritz Lendl patřil mezi přední osobnosti podnikatelského světa na Ostravsku. Pocházel z jižní Moravy, vystudoval německé gymnázium ve Znojmě a následně báňskou vysokou školu v Leobenu v Horním Štýrsku.

Herliczkův dům čp. 91 v Koloredově po rozsáhlé přestavbě, která proběhla ve 20. letech 20. století

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

Služba u Severní dráhy císaře Ferdinanda jej přivedla do Moravské Ostravy, od roku 1902 pak působil jako horní (báňský) inspektor Moravskoostravského kamenouhelného těžiště Marie – Anna v Mariánských Horách. V roce 1916 se stal ředitelem a hlavním představitelem firmy patřící bratřím Gutmannům: společnosti Kamenouhelné doly Orlová-Lazy. Za své zásluhy o rozvoj uhelného průmyslu mu byl na samém sklonku první světové války udělen titul horního rady, který byl navíc úplně posledním titulem tohoto typu předaným před zánikem Rakousko-Uherska v roce 1918. Lendlova kariéra stoupala také v období samostatného Československa, v roce 1933 se stal jako zástupce malých akcionářů členem správní rady Strassmannova pivovaru v Ostravě, později byl dokonce předsedou správní

rady. Jeho syn Herbert byl úředníkem Poldiny huti, jejíž správní sídlo bylo v centru Prahy na Soukenické ulici. Tento podnik založil jeden z nejbohatších průmyslníků tehdejší doby Karl Wittgenstein (1847–1913), název dostal podle jeho manželky Leopoldiny. Není jisté bez zajímavosti, že jedním z jeho synů byl Ludwig (1889 až 1951), pozdější filozof a jedna z nejvlivnějších osob intelektuálního světa 20. století. Se jménem Herberta Lendla se setkáme také mezi průkopníky automobilových závodů u nás. Jezdil vozem značky Amilcar, účastnil se s ním řady významných prvorepublikových automobilových závodů celoevropského významu, mimo jiné ECCE HOMO ve Šternberku či v roce 1930 vůbec prvního mezinárodního závodu na Masarykově okruhu v Brně.

INZERCE

Děkujeme za vaše hlasy

vaši noví
zastupitelé

KDU-ČSL
www.kduprofm.cz

Ing. Richard Žabka

Marcel Sikora

Libor Janečka

Martin Kleinwächter

Požehnání kříže v Lipinském lese

Na takzvaném vojenském hřbitově v Lipinském lese ve Frýdku se druhou říjnovou nedělí konalo požehnání obnoveného dřevěného kříže. Akci, které se zúčastnila zhruba šedesátka osob, organizoval spolek Přátelé Lipiny ve spolupráci s Římskokatolickou farností Frýdek. Programem provázela Zdenka Benešová z pořádacího spolku. Historik David Pindur představil základní faktografii se vztahem k tomuto kříži i místu. Vystoupil také akademický malíř Jan Bittner ze Staříče, který účastníkům přiblížil postup restaurování dubového polychromovaného korpusu Krista. Slavnostní požehnání kříže vykonal administrátor frýdecké farnosti Jozef Novák.

První oficiální kronikář města Frýdku, odborný učitel české dívčí měšťanské školy Karel Kalus o tomto kříži v někdejším panském lese na stránkách městské kroniky v roce 1922 napsal: „V lesíku nad lipinskou kolonií je ‚vojenský‘ hřbitov s dřevěným

Administrátor frýdecké farnosti Jozef Novák pod obnoveným křížem Foto | David Pindur

křížem. Jsou tu prý pohřbeni Švédové, kteří za 30leté války Frýdkem procházeli a zde buď padli, nebo zemřeli.“

Ačkoliv se dosud toto tradování nepodařilo spolehlivě potvrdit, dokládá ho dnes již pozapomenutá pověst o pohřbených „Švédech“ a rozšíření česneku medvědího v Lipinském lese. Na jiném místě se zase hovoří o zde trvale odpočívajících ostatcích stovek vojáků císařské armády z období třicetileté války.

Z mlhy nejistých dohadů vystoupil kříž až v 80. letech 19. století. Tehdy se od něho každoročně v neděli po svátku Panny Marie Sněžné (5. srpna) konalo procesí frýdeckých farníků do lískoveckého Hájků na paměť velkých záplav, které region postihly 2.–5. srpna 1880 a vyžádaly si i několik lidských životů. Tradiční procesí se konalo ještě v meziválečném období.

Ve druhé polovině 20. století místo upadalo v zapomnění a bylo udržováno zásluhou několika farníků z nedaleké Lipinské kolonie. V posledních dvou letech převzal péči spolek Přátelé Lipiny.

Lampiónový průvod městem

Zájem účastníků o akci každým rokem roste

Také letos se uskuteční Velký lampiónový průvod Frýdkem-Místkem. Stane se tak v pátek 16. listopadu v 17:30 hodin. Začátek bude tradičně v sadech Svobody u jeviště na frýdeckém sídlišti Slezská. Od žlutého rejnoka průvod zamíří stezkou kolem Morávky a Ostravice až na místecké náměstí, kde na pět minut zhasnou světla, a účastníci si tak budou moci vychutnat jedinečnou podzimní atmosféru. Tato úspěšná a hojně navštěvovaná akce se uskuteční už počtvrté.

INZERCE

NABÍDKA PRÁCE

**NÁSTUPNÍ BONUS 10 000 Kč
+ NADSTANDARDNÍ OHODNOCENÍ**

- ▼ Specialista třídění řeziva a kulatiny
- ▼ Podnikový automechanik
- ▼ Provozní elektrikář

Své životopisy zasílejte na e-mail:
michaela.adamkova@mm-holz.com

Více informací na telefonním čísle:
+420 558 452 212

Mayr-Melnhof Holz Paskov s.r.o.
Staříč 544, 739 43 Staříč
www.mm-holz.com

FRÝDECKO=MÍSTECKÝ PATRIOT

Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRIINT a.s., Pod Kotlářkou 3, Praha
Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká pošta | Nevyžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce | Neoznačené foto pochází z archivu redakce |
Náklad: 26 200 ks | Datum vydání: 1. 11. 2018 | Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rádi zprostředkují

Jiří Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz
inzerce@fmpatriot.cz

Ivana Sachrová
Tel.: 774 997 944

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 26. 11. 2018, vyjde 6. 12. 2018
www.fmpatriot.cz

INZERCE

Nebaví vás nosit 3 brýle? **33%**

Pořídíte si progresivní brýle na všechny vzdálenosti. V naší optice je získáte se slevou 33%.

33% na progresivní a interiérová brýlová skla

Oční optika Ivana Graffy, DiS.
OD Kaufland, Revoluční 3470, Frýdek-Místek
Francouzská 6167/5 (Mc Donald's), Ostrava-Ponuba

FMP 1209/10

FMP 1209/10

V Národním domě zahrají „Plastici“

POZVÁNKA

Na úterý 27. listopadu v 19:00 hodin je v Národním domě v Místku připraven koncert legendární skupiny The Plastic People of the Universe. Kapela, která je významným představitelem československé undergroundové hudební scény, letos slaví padesát let od svého založení. Před dvěma lety částečně obměnila svou sestavu. Stávající členové – letitý kapelník Josef Janíček, líder a většinový textař Vratislav Brabenec a bubeník Jaroslav Kvasnička k sobě přizvali tvořivého baskytaristu Johnnyho Judla jr. a vyhledávaného kytaristu Davida Babku. V této sestavě absoluuje klubové a festivalové koncerty. V rámci téměř dvouhodinového koncertu zazní klasické „plastikovské“ skladby, ke slyšení budou nově zaranžované verze starých, dlouhá léta nehraných písní a také novinkové skladby. Jako host vystoupí folk-punkový písničkář Jakub Tichý.

Beskydy mají na Borové nové vyhlídkové místo

Malenovice patří k oblíbeným místům nejen díky výchozí poloze při výšlapu na Lysou horu, ale také kvůli známému kopci Borová. Nyní zde mají turisté další lákadlo, obec totiž dokončila rekultivaci kopce pod kostelem svatého Ignáce z Loyoly. V místě vznikly dvě nové vyhlídkové terasy s ideálním výhledem na okolní hory, louky a vesničky. Vyhlídkové molo s nádherným výhledem je zbudováno nahoře u kostela, druhá vyhlídka ve tvaru kruhu je umístěna o něco níže. Vedle ní byl vybudován přístřešek s možností posezení. Není bez zajímavosti, že na kruhové vyhlídce by se měly konat i svatební obřady. Do budoucna zde má ještě přibýt konstrukce s mapou beskydských panoramat. Na ní budou

pojmenovány kopce od Lysé hory po Ondřejník i s uvedením jejich nadmořské výšky. V místě dojde také k instalaci laviček.

Součástí projektu byla ještě vstupní dřevěná brána k novému chodníku, který vede až ke kostelu, okolí doplnila vysázená zeleň. Záměrem obce bylo jednak zviditelnění kostela, který je kulturní památkou, a zároveň snaha nabídnout turistům možnost prohlédnout si Beskydy také ze strany od kopce Borová.

Nebezpečný přejezd bude mít závozy

Nechvalně proslulý železniční přejezd u frýdeckého nádraží by v příštím roce měl být bezpečnější. Počítá se zde s vybudováním závor, které by měly zabránit možným neštěstím.

Železniční přejezd poblíž obchodního centra Frýda a haly Polárka je sice chráněn výstražnými kříži a světelným a zvukovým zařízením, ale někteří motoristé tato varování nerespektují. V živé paměti je událost z prosince roku 2015, kdy vlak smetl návěs kamionu s polským řidičem, který na koleje vjel desítky sekund po spuštění výstražných světel. Letos v únoru zase vjel na přejezd na červenou řidič prázdného autobusu a projel jen těsně před příjezdem vlakem.

INZERCE

PRSTENY OD ČESKÉ JEDNIČKY!

BRILAS
snubní prsteny

ROZZÁŘÍME VÁM ŽIVOT!

Omrkněte na www.brilas.cz a za internetové ceny si přijďte vybrat na naší pobočce:

www.brilas.cz

Ostrava-centrum: BRILAS-Zlatnictví Solitér,
28.října 28 (na náměstí) / tel.: 778 093 926

Ostrava-Poruba: BRILAS, Spojů 835/2 (OC vedle pošty,
naproti hale Sareza) / tel.: 777 452 465

STAVOVSKÁ
s.r.o.
Poliklinika - Místek
8. pěšího pluku 85, Frýdek-Místek

Stavovská s.r.o. informuje:

OSTEOPORÓZA - ZÁVAŽNÉ ONEMOCNĚNÍ KOSTNÍHO APARÁTU

Onemocnění je charakterizováno nejen patologickým úbytkem kostního minerálu a organické kostní matrix, ale i změnou kostní architektury. „Řídnutí kostí“.

V důsledku těchto změn dochází ke zlomeninám kostí. V současnosti v České republice trpí projevy osteoporózy kolem 1 500 000 lidí. Ať už se jedná o osteoporózu primární-postmenopauzální a senilní ve vztahu k věku, nebo sekundární osteoporózu, která vzniká působením víceroch příčin, je vhodné včas onemocnění diagnostikovat. K vyšetření kostního minerálu se nejčastěji užívá denzitometrické metody.

Poliklinika-Místek nabízí možnost denzitometrie na RDG oddělení. Vyšetření může doporučit lékař, ale lidé s příznaky osteoporózy se mohou sami telefonicky objednat na čísla 558 900 243, 558 900 242 a zaplatit vyšetření hotově, cena je 600 Kč.

www.pkmistek.cz

FMP 1350/02

FMP 1400/02

V ulici Josefa Lady vznikl malířský ateliér

Historicky první veřejný ateliér pro amatérské malíře bez rozdílu věku byl otevřen na ulici Josefa Lady na Riviéře ve Frýdku-Místku. Ateliér s osmi pracovišti je vybaven malířskými stojany a dalším zařízením, aby mohl malovat a tvořit kdokoli z řad široké veřejnosti. Pořádají se zde kreslířské a malířské kurzy, workshopy a prezentace barev i materiálů k malování.

Prozatím nejsou stanoveny pevné otevírací hodiny. Ateliér funguje na objednávku a zájemci se mohou přihlásit prostřednictvím facebooku, telefonního čísla 731 180 533 a e-mailu malirске.kurzy@seznam.cz. V současnosti probíhají nebo se připravují kurzy kreslení pravou hemisférou, kresby a malby portréty, zátiší a figury. Zájemci o práci v pléneru se mohou přihlásit do kurzu úvodu krajinomalby olejem a akrylem.

Provozovatelem ateliéru je spolek Rosenfeld, jehož zakladatel Alexander Mosio pro tuto

Účastnice jednoho z kurzů veřejného malířského ateliéru

Foto | Jiří Sachr

myšlenku našel inspiraci v Anglii. Město zakoupilo malířské stojany a manipulační stolky. Za pobyt v ateliéru je vybírán symbolický poplatek a lidé, kteří zde stráví celý den, zaplatí nejvýše sto korun, samotné kurzovné pak činí sto dvacet pět korun za hodinu.

Jméno Rosenfeld, které si spolek dal do svého názvu, je dívčím jménem akademické malířky a učitelky kreslení Elišky Servátkové. Ta byla jednou z hlavních osobností zdejšího uměleckého světa, jež v regionu zaštiťovaly talentované děti.

Rozsvícení vánočního stromu

V pátek 30. listopadu v 16:45 hodin se na místeckém náměstí Svobody slavnostně rozsvítí vánoční strom. Program začne už v 15:00 hodin koledami v podání souboru Ostravička. Současně bude ve stejnou dobu zahájen program Adventního městečka, který společně s vánočními trhy potrvá až do neděle 23. prosince.

INZERCE

WELLNESS STUDIO LIFE STYLE

- Tetování obočí vláskováním nad 65 let **500 Kč SLEVA**
- Tetování očních linek

náměstí Svobody 1
738 01 Frýdek-Místek
tel.: 777 926 121

www.fmlifestyle.webnode.cz

FMP 1407/01

**STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA,
Frýdek-Místek, p. o.**

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

ODBORNOST JE JISTOTA UPLATNĚNÍ

K MATURITĚ NAVÍC:

- výuční list
- podpora výuky matematiky
- řidičský průkaz A1, B, C, T
- možnosti specializace
- praxe ve firmách

www.damevic.cz

• AGROPODNIKÁNÍ

- Chov koní a alternativní plodiny
- Mechanizace a služby

• MECHANIK SEŘIZOVAČ

- Obsluha a programování CNC strojů

• PROVOZ A EKONOMIKA DOPRAVY

- Logistika a celnictví
- Logistika a silniční doprava

Dny otevřených dveří: 7. 11. a 5. 12. 2018

Pořádáme pro veřejnost rekvalifikační kurzy a kvalifikační zkoušky.

www.sosfm.cz

FMP 1395/01

Dlouhá cesta československého legionáře Františka Muroně

S devětaosmdesátiletým Evženem Muroněm a jeho manželkou jsem se poprvé setkal v kabině výtahu místecké knihovny, když jsme společně mířili na přednášku věnovanou legionářům z Těšínska. To jsem ještě nevěděl, že se zde bude hovořit také o jeho otci Františkovi z Raškovic, jeho osudu československého legionáře v Rusku a dlouhé anabázi jeho návratu zpět do vlasti. Přírodních potomků těchto vojáků je už dnes velmi málo, a tak jsme se spolu dohodli na tomto rozhovoru.

| JIŘÍ SACHR

Vezměme to tedy úplně od počátku, z jakých poměrů váš otec pocházel?

Narodil se jako druhý nejstarší ze čtyř sourozenců 2. října roku 1894 do rolnické rodiny, rodiče hospodařili v Raškovicích na několika desítkách hektarech půdy. Tatínek v obci navštěvoval školu, později docházel do měšťanky ve Frýdku, a když vypukla světová válka, byl ve svých dvaceti letech povolán do rakousko-uherské armády.

Opatrujete po něm jeho dokumenty, fotografie, dobové tiskoviny a válečná vyznamenání, vyprávěl vám někdy, co všechno prožil?

Vyprávěl, a často. Dodnes se z jeho pozůstalosti zachovaly také válečné deníky, ve kterých poměrně podrobně zachycoval každodenní události i tehdejší politické klima. Narukoval k 31. zeměbranneckému pěšímu pluku do Uničova na Moravě, později byl přesunut do Moravské Ostravy, kde byl přidělen k marš rotě. V Ostravě si pochvaloval lepší podmínky i to, že se za krátkou dobu dostal třikrát na propustku domů. V té době ale také umírá jeho otec, to jej pustili na jeho pohřeb a 29. prosince 1915 dostal poslední dovolenou před odjezdem na frontu.

Takže rok 1916 je pro něj již rokem válečným...

Dva dny v kuse cestovali směrem na východ do Sokalu na Ukrajině. Svou první bojovou zkušenost podle deníku získal nedaleko města Dubna. Popisuje ji takto: „10. června. Rusové protrhli frontu, byli jsme nuceni ustoupit. Při ústupu pronásledovala nás atalerie (*dělostřelectvo – poznámka autora*), bomby a eroplany. Ustoupili jsme přes Kosin do Žabokryk. Při ústupu do Žabokryk ztratili jsme půl roty...“ O šest dní později zapisuje další střet s Rusy a ztrátu tisícovky mužů. Boje pokračovaly i v dalších týdnech, přesuny a krvavé řeže v zákopech muže proti muži.

A tehdy otec upadl do zajetí?

Už se to prý nedalo vydržet, zůstali ležet v trávě, a jak zmiňuje opět ve svém deníku, „časné ráno na Rusy spolu s dalšími druhy z roty (Hanzelkou ze Sviadnova, Janovským z Nové Vsi u Frýdku, Svěndou z Orlové, Šimkem z Ustroni a několika dalšími) počkali a nechali se zajmout“. Stalo se to 21. července nedaleko městečka Berestečko.

Jak se k nim Rusové chovali?

Žádné špatné zacházení od Rusů nezažil. Zajatce přidělovali na práce k sedlákům, a tak se otec

Evžen Muroň, syn ruského legionáře Františka Muroně z Raškovic

Foto | Jiří Sachr

spolu s dalšími pěti Čechy a šesti Poláky ocitnul na jedné usedlosti nedaleko Kyjeva. Za práci dostávali jídlo a ošacení, učili se poměrně rychle rusky a snažili se si svůj čas i zprjemnit. Byli mile překvapeni, když jim domácí na vánoční svátky připravili slavnostní večeři.

V polovině roku 1917 byla zřízena samostatná československá brigáda o třech plucích. Úspěch, který vybojovala skvělým útokem 2. července 1917 u Zborova, dal zelenou organizování dalších jednotek. Kdy vstoupil do legií váš otec?

Na jaře 1917 dostal zápal plic a deset dní byl v nemocnici. Majitele hospodářství s dalšími muži povolali na vojnu a posluhující zajatce v červenci rozdělili. S dalšími třemi koncem července ze statku utekl a po deseti dnech dorazili 8. srpna do Konstantinova k prvnímu pluku, kde je naši přátelsky a s radostí přivítali. Od října byl ve funkci kulometčíka přiřazen

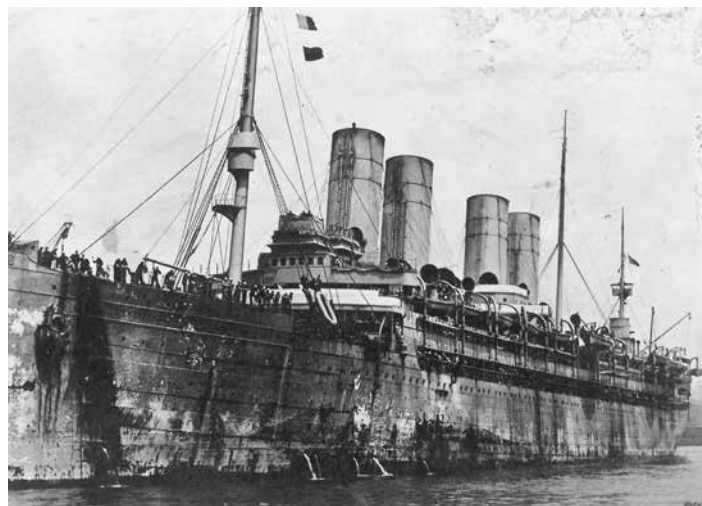
ke 3. pěšímu pluku Jana Žižky z Trocnova, se kterým pak projel celou trasu transsibiřské magistrály až do Vladivostoku.

Zúčastnil se některé z významných bitev?

Německá vojska se snažila zabránit přesunu legionářů na západní frontu. S cílem zničit československé jednotky na ně zaútočili poblíž Bachmače, který byl významným železničním uzlem. Snad i díky mému otci se jim to nepodařilo.

Jaký byl život ve vojenském vlaku, který se mu na dlouhý čas stal domovem?

Žalil obrovské mrazy a útrapy, ale když vzpomínal, tak většinou jen na to dobré. Zamíloval si přírodu sibiřské tundry, naslouchal nočnímu šplouchání vln Bajkalského jezera. V zápiscích vzpomínal na potyčky s bolševiky, kteří se chtěli zmocnit jejich vlaku Orlík,

Pamník Mount Vernon, na kterém se naši legionáři plavili až do amerického Norfolku

z Raškovíc domů vedla přes tři světadíly a dva oceány

ale také na událost, která se odehrála v Čeljabinsku. Vlak už stál několik dní na nádraží. Z opačné strany od Sibíře je křižoval druhý s Němci a Maďary, kteří se vraceli domů ze zajateckých táborů. O tom, jak nenáviděli Čechy, svědčil incident, kdy jeden z Maďarů zabil závorou od vagonu jednoho z legionářů a ukryl se ve voze. Až po ultimátu, že je naši rozsekají granáty, ho jeho druhové vydali rozzuřené osádce na pospas. Ti pak bajonety pomstili smrt svého kamaráda.

Kdy se konečně dostal otec se svými druhy domů?

Trvalo to ještě dlouho, budu opět vycházet z jeho zápisů v deníku. Teprve v lednu roku 1920 se dostali do Vladivostoku, o který se tehdy přetahovali Rusové s Japonci. Na vytouženou plavbu do Evropy čekali až do 13. dubna, kdy byli naloděni na americký parník Mount Vernon a v šest hodin ráno vypluli na cestu přes dva oceány dlouhou 14 876 námořních mil.

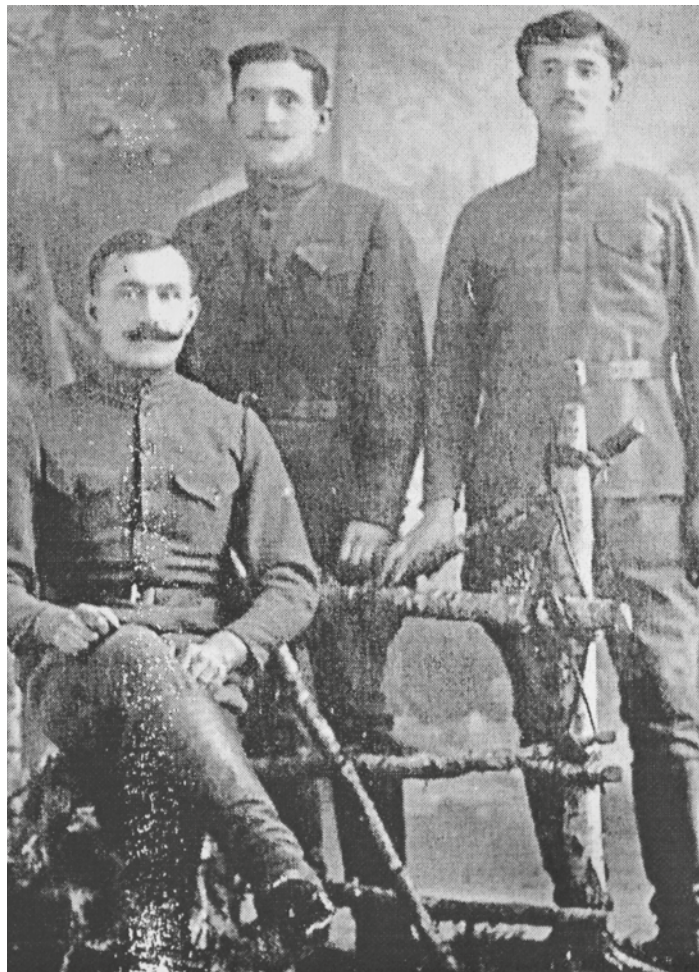
To je tedy dálka, víte kudy pluli?

První zastávku měli v japonském přístavu Muroran, odkud pokračovali do San Franciscu, kam dopluli 3. května. Loď se

v přístavu těšila velkému zájmu a posádku navštívili také čeští emigranti, kteří se zde usadili před válkou. Po necelém měsíci se chlapci dostali do města, ale protože došlo k několika konfliktům s Američany, navíc se někteří vraceli na loď pozdě, byly vycházky zastaveny. Po doplnění zásob uhlí, vody a dalšího proviantu vypluli směr Panamský průplav, kde měli zastávky v přístavech Balboa a Cristobal. Byli okouzleni zdejší přírodou i nádhernými městy a 5. dubna vpluli do vod Atlantiku.

Následující den po poledni sebou loď škubla a její rychlost se zpomalila na polovinu. Nikdo nevěděl, co se stalo, a na palubě i v kajutách zavládla panika. Jeden z lodních šroubů přestal fungovat. Za tři dny se objevila další závažná porucha, bylo to s nimi zlé... Brzy narazili na eskadru křižníků, které změnilly svůj původní směr a doprovázely je až k břehům Virginie do přístavu Norfolk, kde se z lodi vystěhovali a ta byla odeslána na opravu. Jak se ukázalo, šlo o sabotáž, a následovalo zatčení několika osob z lodi.

Nucená zastávka trvala dlouho. Bylo rozhodnuto, že se už na Mount Vernon posádka nevrátí a vyčká příjezdu lodi America,

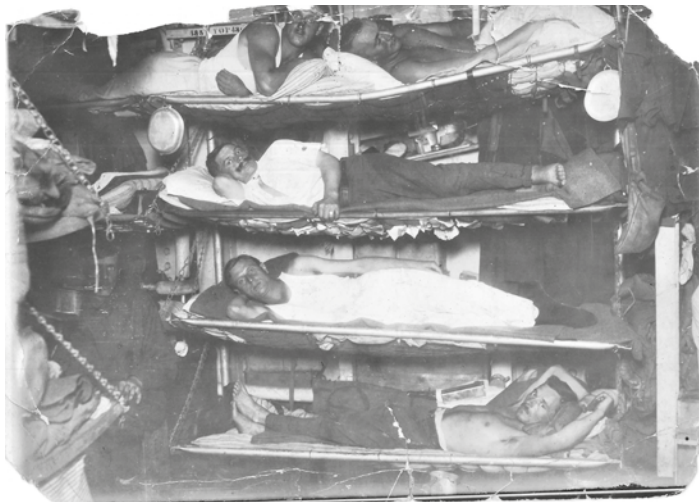
Legionář František Muroň (uprostřed)

kteří všechny dopraví do italského přístavu Terst. Ten radostný den nastal 22. července a všichni natěšeně vypluli do Evropy, kam po více než dvou týdnech dorazili 9. srpna.

Všechny ještě čekala cesta železnicí přes Lublaň a německý Gaisbach, když 14. srpna okolo deváté hodiny vjeli na půdu Československé republiky a dorazili

do Budějovic. Odtud přes Jindřichův Hradec, Jihlavu a Brno do Kroměříže, kde došlo 17. srpna k rozpuštění pluku.

Po lékařské prohlídce a obdržení propouštěcích dokumentů otec odcestoval přes Hulín do Frýdku a 18. srpna vpodvečer kolem šesté hodiny dorazil domů. Toho dne pro něj po pěti letech skončily veškeré útrapy jeho válečné anabáze.

Podmínky v podpalubí nebyly zrovna nejlepší. Na snímku František Muroň třetí zdola (s knírkem)

Dlouhou chvíli na palubě si mužstvo krátilo deskovými hrami a šachy

Foto | 4x archiv Evžena Muroňe

„Největší pomocí byla skvělá atmosféra doby konce šedesátých let pro sebe a okolí,“ vzpomíná Karel Bogar na okolnosti založení spolku

Historik, teoretik umění, publicista a redaktor, galerista a pedagog Karel Bogar se narodil v roce 1939 v Janově na Valašsku. Je spoluzakladatelem výtvarné skupiny Email Art, členem Dílny uměleckého smaltu ve Frýdlantě nad Ostravicí, spoluzakladatelem a dlouholetým předsedou Pobeskydského spolku přátel výtvarného umění ve Frýdku-Místku. A právě o činnosti tohoto spolku a jeho historii je náš dnešní rozhovor.

| JIŘÍ SACHR

Prohlížím si kalendář Nostalgický Frýdek-Místek 2018, který na sklonku loňského roku vydal Pobeskydský spolek přátel výtvarného umění ve Frýdku-Místku. Můžete historii spolku a jeho činnost našim čtenářům více přiblížit?

Jedná se o společenství přátel výtvarného umění v nejširším smyslu. Sdružuje zájemce, kteří se chtějí v této oblasti co nejlépe orientovat a mít všeobecný přehled. Zajímají nás všechny výtvarné žánry, architektura, památky, historie, osobnosti. Ve spolku sdružujeme i řadu aktivních výtvarníků, ale jeho hlavním smyslem je rozšiřování poznatků a poznávání světa skrze umění.

Měl spolek nějaké předchůdce?

Pokud víme, pokusy o spolek přátel umění tu v minulosti byly, podle vzpomínek doktora Kaplana již za první republiky. Později se v šedesátých letech pokoušela o založení klubu přátel umění akademická malířka Anděla Kocůrková. Nic bližšího však nevíme, jednalo se zřejmě o krátkodobé pokusy.

Letos si připomínáte padesát let činnosti, což je na trochu exkluzivní spolek mimořádné číslo!

To máte pravdu. Zahrádkáři a třeba pejskaři to mají s členskou základnou lehčí. Spolek se rodil jen velmi těžce a v počátcích pomohl Klub přátel výtvarného umění, zařízení ČFVU v Praze, který své pobočky výrazně podporoval. Pomocí byla počáteční záštita frýdeckého muzea a Okresního kulturního střediska ve Frýdku-Místku, kde pracovala Eva Kučerová Landsbergerová, jedna ze zakladatelek spolku. Největší pomocí ale byla skvělá atmosféra doby konce šedesátých let, kdy se lidé odhodlali udělat něco pro sebe a okolí. Ale i tak byl vznik pobočky klubu

dosti obtížný. V období normalizace si lidé uvědomovali, že je to možnost, jak se setkávat s přáteli a dozvědět se o tématech a dění ve světě neformální cestou, realizovat akce, které se oficiálně nemohly pořádat a konat. Pobočka měla tehdy takřka čtyři stovky členů v celém okrese.

Co podle vás přitahovalo zájemce o členství nejvíce?

Zajímavé výstavy autorů, o kterých se nesmělo oficiálně hovořit – vzpomínám třeba na Reynka, Komárku, Ovčáčka a na desítky dalších. Návštěvy ateliérů, jako třeba u malíře Kapce v Havířově. Zajímavý věstník Panorama, ve kterém vycházely skvělé články o dění ve světě, historii umění, užitého umění a dalších oblastech výtvarného světa. A samozřejmě výhody, které nabízel fond (levnější tisky, ceny, příspěvky na přednášky, školení, lektory a podobně). Přes cenzuru, která panovala, se podařilo zrealizovat řadu akcí, uvedu třeba vánoční večery s uměním, které by oficiálně instituce jako muzeum nemohla udělat, a další. Díky činnosti klubu se také podařilo v muzeu vytvořit z uhelných sklepů dodnes fungující klubovnu.

Sametová revoluce byla pro tuto činnost jistě povzbuzením...

Ano i ne. V muzeu jsme ztratili základnu, zanikla okresní kulturní střediska i podpora fondu. Museli jsme se osamostatnit jako neziskovka, vzniká Pobeskydský klub přátel výtvarného umění. Členská základna se omezila na město a nejbližší okolí se zhruba současným stavem kolem stovky dospělých členů. Bylo to jako s výtvarníky. Vzpomínám si na rozhovor s paní Šimotovou, která si poštěžovala, že se po „sametu“ lidé z výstavních síní vypařili. Strhly je nové možnosti, dali se na podnikání, honbu za penězi, cestování, zůstali jen skuteční zájemci...

Karel Bogar během přípravy výstavy regionálních výtvarníků

Foto | Jiří Sachr

Jak vypadá činnost klubu-spolku dnes?

Pod tlakem nového zákona jsme se v roce 2015 přetransformovali na spolek. Máme velmi pestrou členskou základnu, a to

jak věkově, tak i profesně, navíc s námi léta spolupracují kolektivní členové VOŠ Goodwill a Městská knihovna ve Frýdku-Místku, kde se koná velká část programových akcí. K dalším kolektivním členům

...tých let, kdy se lidé odhodlali udělat něco ení Pobeskydského spolku přátel výtvarného umění

patří již léta Gymnázium a SOŠ Frýdek, Střední zdravotní škola ve Frýdku, nověji pak přibýlo Gymnázium Petra Bezruče v Místku a Střední škola gastronomie, oděvnictví a služeb ve Frýdku. Podobných spolků je v Česku jen několik. Náš si udržel jako jeden z mála výhody původního klubu: výroční prémie pro členy, slosování členských legitimací, aukce a tomboly, levné zájezdy, umělecké tisky za minimální ceny a další. Na začátku našeho rozhovoru zmíněný kalendář Nostalgický Frýdek-Místek 2018, který nám připravil náš přítel, výtvarník Zdeněk Hudeček z Uherského Ostrohu, je toho dokladem. Léta nás podporuje statutární město Frýdek-Místek.

Čím jste pro město přínosem?

Především výchovou k výtvarné kultuře. Pořádáme přednášky i pro mládež a veřejnost na takové úrovni jako v ostravské galerii. Například o středověké kultuře přednáší Marek Zágora, osobnosti výtvarného umění představuje a přibližuje Gabriela Pelikánová a další autoři. V poslední době jsme vytvořili tematické cykly k výročí Karla IV., výročí města, letos k výročí republiky. Samozřejmě i s přihlédnutím k regionu. Vydali jsme už řadu uměleckých tisků portfolií a kalendáře, které se rozběhly do celé republiky i zahraničí a skvěle propagují výtvarnou kulturu Frýdku-Místku a zdejšího regionu. Z našeho podnětu a spolupráce realizovalo město již dvě pamětní desky, výtvarnici Elišce

Servátkové a básníkovi Ódrovi Lysohorskému.

To musíte mít i četné kontakty s umělci a odborníky...

Za ta léta jsou to kontakty se stovkami umělců a galerií. S některými je spolupráce tak výrazná, že se stali našimi čestnými členy. Mezi prvními to byl František Podešva, stále vzpomínáme na již zemřelého malíře Vladimíra Komárka a další. V posledních letech se pak stali našimi dalšími čestnými členy například galerista Petr Pavlíňák z Ostravy, výtvarnice Inge Kosková z Olomouce, smaltér Petr Bednář z Frýdlantu nad Ostravicí, frýdecký akademický malíř Karel Lepík, Bronislav Liberda z Českého Těšína, etnograf Jiří Langer z Rožnova pod Radhoštěm a řada dalších.

Co na činnosti spolku nejvíce láká jeho členy?

Vedle přátelských setkání na vánočních večerech s uměním jsou to asi zájezdy. Od krátkodobých návštěv výstav a galerií po jednodenní zájezdy za uměním, které jsou často spojené s návštěvou ateliérů. Tradičně jezdíme na Valašsko s návštěvou u malíře Ilji Hartingera, výstavy

J. V. Sládka jsme spojili s návštěvou akademického malíře Antonína Kroči, Galerii ve Zlíně s ateliérem Jaroslava Holíka. Na hlavních několikadenních zájezdech za památkami jsme projeli

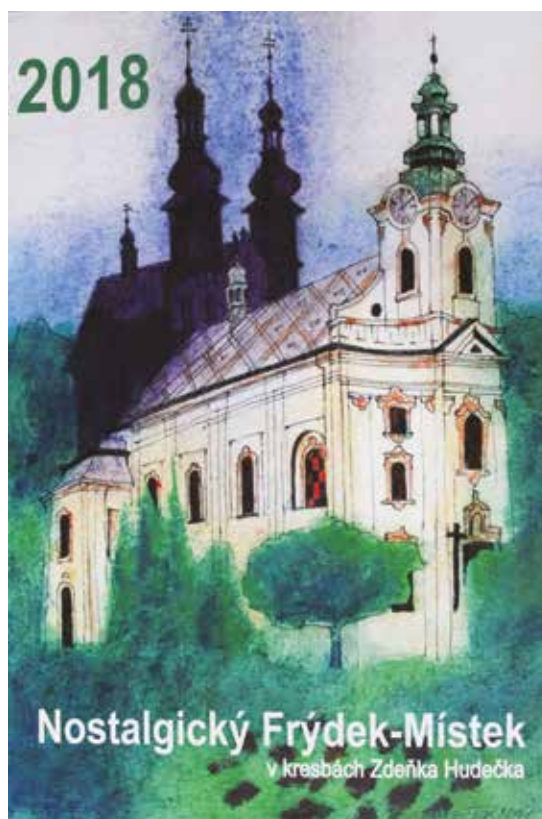
S kým spolek spolupracuje?

Přednášky pořádáme společně s VOŠ Goodwill a frýdecko-místeckou knihovnou. Výstavní akce se konají v galerii Goodwill, kde probíhají během roku zpravidla dvě výstavy dvou umělců. Dlouhodobá je naše spolupráce s Kulturním centrem ve Frýdlantu nad Ostravicí, galeristy ve městě, v Ostravě, s Muzeem Beskyd, loni při FM Salonu s V-Klubem. Jsme otevření všem nabídkám ke spolupráci. Smyslem je přilákat naše členy na zajímavé akce, nemáme potřebu si dělat čárky a počítat účast...

Jakým způsobem se na vás mohou zájemci o vaše akce a členství ve spolku obrátit?

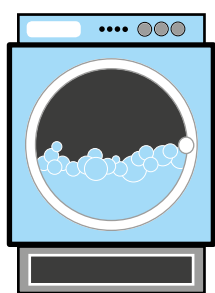
O našich akcích se dozvíte na stránkách www.pkpvu.webnode.cz nebo na webu města. Členové dostávají pravidelné informace každý měsíc ve zpravodaji spolku, který zasíláme v elektronické podobě mailem. Zájemci o přihlášku nás mohou kontaktovat

pisemně na mailových adresách bogar@seznam.cz nebo kozjar@post.cz, ale stačí nás oslovit na přednáškách v Modrém salonku místecké knihovny. Padesátiletá existence spolku je zárukou, že se s námi nikdo nebude nudit.

INZERCE

PM - PRAČKY

SERVIS PRAČEK

PRODEJ - VÝKUP
REPASOVANÝCH PRAČEK

Tel.: 776 386 945

Raisova 2124, Frýdek-Místek
(z křižovatky U Rady-směr Sviadnov, 1. odbočka vlevo)

NOVĚ OTEVŘENA INDICKÁ RESTAURACE

- Tradiční indická kuchyně s indickým personálem
 - **BEZEDNÝ TALÍŘ** „můžeš sníst kolik chceš“
denně nová nabídka / 110 Kč
 - obědové menu formou švédských stolů – polévka, 2 druhy masa, 2 druhy vegetariánských jídel, indická placka, rýže, salát
 - připravujeme ve všední dny od 11:00 do 15:00 hodin
 - Nabídka z jídelního lístku i během poledního menu
 - Rozvoz jídel až k vám domů: objednávky přes službu Dáme jídlo
- Palkovická 1314 (bývalá Lesní restaurace), Frýdek-Místek

www.gangarestu.cz
facebook: [fb.com/gangafm](https://www.facebook.com/gangafm)

FMP 13/12/10

FMP 13/10/05

KAM VYRAZIT FANDIT?

FOOTBAL – MSFL, stadion Stokky

3. 11., 14:00 MFK Frýdek-Místek

– FC Hlučín

LEDNÍ HOKEJ – Chance liga (hala Polárka)

14. 11., 18:00 HC Frýdek-Místek

– VHK ROBE Vsetín

19. 11., 18:00 HC Frýdek-Místek

– HC Dukla Jihlava

24. 11., 17:00 HC Frýdek-Místek

– HC Zubr Přerov

28. 11., 18:00 HC Frýdek-Místek

– LHK Jestřábí Prostějov

HÁZENÁ – Strabag Rail extraliga mužů

11. 11., 17:00 Pepino SKP Frýdek

– Místek – HBC Ronal Jičín

25. 11., 17:00 Pepino SKP Frýdek

– Místek – TJ Tatran Litovel

VOLEJBAL – UNIQA extraliga žen

3. 11., 17:00 TJ Sokol Frýdek-Místek

– TJ Ostrava

17. 11., 17:00 TJ Sokol Frýdek-Místek

– VK Dukla Liberec

1. 12., 17:00 TJ Sokol Frýdek-Místek

– VK UP Olomouc

VOLEJBAL – I. liga mužů

16. 11., 20:00 BV Beskydy

– Tesla Brno

23. 11., 20:00 BV Beskydy

– TJ Sokol Dobruška

24. 11., 17:00 BV Beskydy

– MFF Praha

Česká baseballová minivýprava v Japonsku

World Children Baseball Fair nebo-li Světový dětský baseballový festival. Tak se jmenuje tradiční mezinárodní událost pro děti z celého světa, jejímž cílem je propagovat baseball. Letošní setkání se konalo v Japonsku a členem české minivýpravy byl také Matěj Chorobik z frýdecko-místeckého Klasiku.

Hlavní náplní bohatého programu byly baseballové kliniky. „Bylo to setkání hráčů, kteří mají rádi baseball. Pozvání přijaly děti ze čtrnácti zemí celého

světa. Jsem rád, že Matouš načerpá spoustu nejen baseballových zážitků,“ uvedl jeho otec Pavel Chorobik, který je fotografem na zápasech prvoligového Klasiku.

Pobyt v Japonsku byl pro mladé basebalisty opravdovým zážitkem

Foto | archiv BK Klasik F-M

Zimní táboření
Klondyke

Od pátku 7. prosince se uskuteční už 52. ročník Zimního táboření Klondyke. Akce se koná tradičně na vrchu Lipí (902 m n. m.) poblíž chaty na Koteřině.

Připraveny jsou trasy na 15 kilometrů pro pěší nebo v závislosti na počasí i pro běžkaře. Oficiální zahájení je na programu 8. prosince ve 12 hodin na tábořišti v Lipí.

Sokolky v domácím
poháru skončily

Derby utkání v rámci 2. kola Českého poháru volejbalistek vyznělo lépe pro hráčky TJ Ostrava. O jejich postupu do čtvrtfinále rozhodl jediný duel, když na vlastní palubovce porazily Sokol Frýdek-Místek hladce 3:0.

Sokolkám se prozatím příliš nedaří ani v nejvyšší soutěži, z dosavadních čtyř zápasů vyhrály jediný a krčí se ve spodních patrech extraligové tabulky.

Hokejisty nově vede dvojice Wojnar, Daňo

Špatný start Frýdku-Místku do letošního ročníku hokejové Chance ligy odnesla trenérská dvojice Jiří Juřík, Marek Malík. Po sérii osmi porážek v řadě, které zapříčinily pád na úplné dno tabulky, byla od mužstva odvolána a jejich místo zaujali Vladimír Wojnar a Jozef Daňo.

Čtyřicetiletý Wojnar je bývalým útočníkem Frýdku-Místku, v sezóně 2001/2002 nasbíral ve 44 zápasech 29 kanadských bodů. Po skončení hráčské kariéry působil v dorosteneckých a juniorských výběrech HC Oceláři Třinec. Nyní poprvé v kariéře trenuje seniorské mužstvo. Jozef

Daňo je bývalý slovenský reprezentant, který mj. hrával v Třinci nebo ruské Kazani. Jako trenér začínal v pozici asistenta v Dukle Trenčín, naposled působil po Wojnarově boku u třinecké juniorky.

Bezprostředně po trenérské výměně „Rysi“ přece jen zabrali a pozvolna začali stoupat tabulky nahoru. Po patnácti odehraných kolech jim v tabulce patřila 13. příčka.

Už tuto sobotu na populární Hornickou desítku!

Také letos na podzim bude první listopadová sobota patřit Hornické desítky, nejpokladnějšímu silničnímu běžeckému závodu ve Frýdku-Místku. Vloni přilákala na start rekordních 3045 účastníků. Letošní ročník závodu, který má už třiatřicetiletou historii, se uskuteční v sobotu 3. listopadu.

Na závodníky bude čekat několik tratí, připraven je běh pro mládež, soutěž škol nebo závod mláďů. Nejvíce sledovaná bude hlavní kategorie – běh na 10 km,

při němž závodníci absolvují tři okruhy po ulicích, nábřeží a parku v blízkosti Národního domu, kde bude i start. Mezi startujícími v tomto běhu se bude losovat tombola s cenami v hodnotě přes třicet tisíc korun. Pro nejlepší ve dvanácti věkových kategoriích mužů a v pěti kategoriích žen jsou připraveny finanční odměny.

Pořadatelé nezapomněli ani na nejmenší děti a rekreační běžce. Pro ty je připraven běh rodičů s dětmi a tradičně oblíbený

běh pro zdraví. Jeho trasa měří 1000 metrů, je určena všem věkovým kategoriím a je nesoutěžní.

Povrch tratí je asfaltový, pořadatelé budou na všech křižovatkách a komunikacích v průběhu závodu usměrňovat dopravu. Během celého dne bude v Národním domě probíhat doprovodný program. Závodníci se zde budou moci občerstvit nebo vyhrát v tombole některou z hodnotných cen. Prezentace začne od 9:30 hodin.

Modrá pyramida

NECHTE SVÉ STAVEBKO ZDRAVĚ RŮST

Nyní s **Prémií 2 000 Kč** a zhodnocením **3,76 %** ročně

Detailní podmínky a platnost akce Prémie 2 000 Kč naleznete na www.modrapyramida.cz.
Modrá pyramida si vyhrazuje právo akci kdykoliv ukončit.

Aleš Kocur, oblastní ředitel
tel: 608 474 247, email: ales.kocur@mpss.cz

modrapyramida.cz

DIVADLA

Nová scéna Vlast

4. 11., 15:00 **O pejskovi a kočičce**

Pro děti od 3 let. Hraje: Hrávé divadlo Brno.

9. 11., 19:00 **Už je tady zas**

Co kdyby Hitler v roce 1945 nespáchal sebevraždu, ale jen usnul? A co kdyby se probudil roku 2011? Jak by se asi tvářel a našel by v našem světě spojení, kteří by ho podpořili? Uvádí: Divadlo Na Jezerce. Účinkují: O. Kavan, M. Kem, K. Hrušínská a další.

11. 11., 15:00 **Kometa je popleta**

Představení, které nás provede po noční obloze. Hraje: Divadlo Kejkle.

14. 11., 19:00 **Obchod na korze**

Novela zachycující proces arizace na Slovensku, hra se neřídí fyzikálními ani přírodními zákony, ale těmi norimberskými. Uvádí: Divadlo X10. Účinkují: R. Zach, G. Pyšná, L. Roznětínská a další.

18. 11., 15:00 **Princezna a loupežníci**

Veselá pohádka s písničkami. Hraje: Divadlo Silesia.

20. 11., 19:00 **Hrobník**

Hodinový monolog v brilantním podání R. Šmotka se mění na herecký koncert. Uvádí: Stará Aréna Ostrava.

21. 11., 18:30 **Jízdní hlídka**

Divadelní hra F. Langeru o českých legionářích v Rusku.

22. 11., 18:30 **Jízdní hlídka**

24. 11., 19:00 **Variation of statics**

Soubor ruského mužského pohybového divadla Plastičeskij předvádí v inscenaci akrobatické prvky i plynulé figury. V choreografii souboru se snoubí svobodný pohyb, hledání sebe sama i střet s jinou lidskou osobností.

25. 11., 15:00 **Pekelná pohádka**

Pro děti od 3 let. Hraje: Divadýlko Mirak.

Divadelní klub D.N.A.

(areál ředitelství Slezanu vedle Faunaparku)

7. 11., 19:00 **Dívčí válka**

15. 11., 19:00 **Smrt talentovaného vepře**

Patriot strachu

24. 11., 19:00 **FAJNA MALA SODA**

Čtyřlístek, divadlo na Slezské

10. 11., 15:00 **Vítejte ve světě loutek**

Kontaktní pořad pro děti, jehož součástí jsou pohádky O Červené Karkulce a Sněhurka a sedm trpaslíků. Hraje: Divadelní společnost PAVLENKA a herci Divadla loutek Ostrava.

17. 11., 15:00 **O perníkové chaloupce**

Klasická pohádka v loutkovém provedení. Hraje Divadlo U Ostravice F-M.

24. 11., 15:00 **Jak čarodějnice Popleta čarovala pohádku**

Činoherní pohádka s popletenou čarodějnici, princeznou a drakem. Hraje: ING Kolektiv.

Frýdlant n. O., kulturní centrum

14. 11., 19:00 **Bouchněte šampaňské**

K 30. výročí založení divadelního souboru DIOS Propadlo z Václavovic u Ostravy herci připravili výběr scének, úryvků z her a písniček. Všechny kusy spojuje humor všech nuancí.

Čeladná, Prosper Golf Resort

4. 12., 19:00 **Caveman**

Slavná one man show o tom, co dělá muže mužem a ženu ženou. O lásce, partnerství a vtipné utajených kvalitách obou pohlaví. Účinkuje: J. Holík/J. Slach.

KINA

Kino Vlast

5. 11., 19:00 **Všechno bude**

6. 11., 19:00 **Domestik**

7. 11., 10:00 **Jan Palach**

9. 11., 9:30

O Maryšce

12. 11., 19:00 **Až přijde válka**

13. 11., 19:00 **Svědkové Putinovi**

14. 11., 10:00 **Ten pravý, ta pravá?**

18. 11., 10:00 **Úžasňákovi**

19. 11., 19:00 **Na Chesilské pláži**

21. 11., 10:00 **Studená válka**

24. 11., 15:00 **Kubík Hrdina**

26. 11., 17:00 **Spalovač mrtvol**

26. 11., 19:00 **Tina a Vore**

27. 11., 19:00 **Tvář**

28. 11., 10:00 **Po čem muži touží**

30. 11., 9:30 **Věneček pohádek 2**

Kompletní program na www.kulturafm.cz

Frýdlant n. O., kulturní centrum

8. 11., 10:00 **Dvě nevěsty, jedna svatba (jen pro seniory)**

Kulturní dům Lískovec

28. 11., 17:00 **Sherlock Koumes**

28. 11., 19:00 **Dámský klub**

Kozlovice, obecní úřad

30. 11. **Snow Film Fest**

Nejlepší zimní cestovatelské a sportovní filmy ze světa i z domácí produkce.

KONCERTY

Základní umělecká škola

1. 11., 19:00 **Anna Paulová in Trio**

Netradiční nástrojové spojení v čele s vycházející hvězdou české interpretační školy, klarinetistkou A. Paulovou. Spolu s violistkou K. Fialovou a klavíristou D. Wiesnerem představí méně známé kusy světových skladatelů.

4. 12., 19:00 **František Novotný a Pražské smyčcové duo**

Předvánoční program známého rozhlasového moderátora a dua ve složení housle a kontrabas.

Sokolík

2. 11., 19:00 **Léto je fuč - Punk Party**

Hudební klub Stoun

2. 11., 20:00 **Jakub Děkan & band**

3. 11., 20:00 **Vltava**

Hospůdka U Arnošta

10. 11., 20:00 **The McMillan's Brothers (McMB)**

Bazilika Navštívení Panny Marie

6. 11., 19:00 **Zahajovací koncert MFSH 2018**

Zahajovací koncert festivalu představí emeritní pěvecké těleso Kovcheg z Petrohradu s repertoárem ruských písní a pravoslavných chorálů s těmi nejlubšími profondními basy.

Národní dům

16. 11., 19:00 **Ivo Kahánek & Janáčkovu kvarteto: Koncert ke 100. výročí založení republiky**

Ve výjimečném programu zazní v podání předního klavíristy I. Kahánka a Janáčkovu kvarteta díla předních českých skladatelů Suka, Dvořáka, Janáčka či Frýdecko-místeckého rodáka E. Zámečnicka.

27. 11., 19:00 **The Plastic People of the Universe**

Legendární undergroundová kapela slaví 50 let od svého založení.

Café Inn

19. 11., 18:30 **Jan Kavka Trio: Past stories tour**

Jazzové klavírní trio představí své debutové album.

Divadelní klub D.N.A.

23. 11., 19:00 **Café industrial & Beata Bocek**

Kostel sv. Jana a Pavla

10. 11., 16:00 **Koncert starých českých mistrů**

U příležitosti 100 let založení samostatného Československa v podání Komorního orchestru P.J. Vejvanovského z N. Jičína.

23. 11., 19:00 **Spirituál kvintet**

Kostel sv. Jakuba

30. 11., 18:00 **Bardolino: Kolem světa za 80 minut**

Frýdlant n. O., ZUŠ

29. 11., 18:30 **Pěvecký sbor Chorus**

Frýdlant n. O., kulturní centrum

6. 12., 19:00 **Koncert vokální skupiny Fragile**

Fragile je osmičlenná vokální skupina složená ze slovenských populárních osobností, známých z televizních seriálů, divadelních, muzikálových produkcí a televizních show.

Ostravice, hotel Freud

1. 12. 19:00 **Vánoční koncert Jaroslava Uhlíře**

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

od 8. 11. **Barevný svět**

Výstava byla oceněna zvláštní cenou v národní soutěži Gloria Musaealis 2015. Vernisáž 8. 11. v 17 hod.

od 22. 11. **Z Frýdku do celého světa. Příběhy rodu Landsbergerů**

Výstava ve spolupráci s FF OU v Ostravě u příležitosti 50. výročí skonu významného historika starověku a asyriologa B. Landsbergera.

Národní dům

do 30. 11. **Klára Putnierzová: Mezi světy**

Výstava autorčiných maleb.

Nová scéna Vlast

5.–30. 11. **Jakub Frey: Snow Fest**

Výstava fotografií při příležitosti filmového festivalu Snow Film Fest (10. 11.).

OSTATNÍ

Muzeum Beskyd

1. 11., 16:30 **Kolem dokola na kole**

Přednáška přibliží vývoj velocipédismu na našem území.

15. 11., 16:00 **Komentovaná prohlídka výstavy Barevný svět**

Doprovodná akce k výstavě Barevný svět, kdy výstavu okomentuje K. Valouško-vá z Muzea regionu Valašsko ve Valašském Meziříčí.

15. 11., 16:30 **Putování Jeseníky a Rychlebskými horami**

Přechrápavci elektrárna Dlouhé stráně, zámecký park ve V. Losinách, lázně Jeseník, zámek v Javorníku, Račův údolí, křížová cesta na Boží vrch, Rešovské vodopády, Karlova Studánka, Africké muzeum v Holčovicích a další zajímavosti.

21. 11., 10:00 **Luční a mokřadní mechorosty**

Workshop, vhodné pro žáky a studenty se zájmem o přírodopis/biologii, pedagogy a všechny zájemce o přírodu.

21. 11., 16:00 **Luční a mokřadní mechorosty**

29. 11., 16:30 **Čundrování se dřevem**

Historické vodní nádrže a kanály v Beskydech, plavení palivového dříví pro hamry a železářny v minulosti. Čurábka klaus, Blato, Kyčerovská a Břestovská nádrž, Maxův klaus a další.

4. 12., 18:00 **Tradiční poutní mše svatá v zámecké kapli sv. Barbory**
6. 12., 16:30 **Výtvarný Frýdek-Místek, výtvarné Pobeskydí**

Plastiky Pilnost a Spořivost raškovického rodáka F. Skotnici na nás shlížejí z fasády někdejší místecké radnice, bývalou záložnu zdobí plastiky F. Uprky, na sídlišti Riviéra chytá výtvarný objekt M. Rybičky, ve výškovém domě u někdejšího Krymu žil krajinář B. Holáček, proč dnes nikdo nekupuje obrazy E. Servátkové, zapomenutý K. Sřínek maloval frýdeckou synagogu...

Hospůdka U Toma

3. 11., 16:00 **Lampionový halloweenský průvod**
Kreslení s dětmi - halloweenské obrázky, průvod kolem Olešné (4,5 km), vystavení obrázků v hospůdce...

Kulturní dům Frýdek

10. 11., 16:00 **Čerti z Rakouska postraší Frýdek-Místek**

Působí na vás tradiční masky čertů v sousedství úsměvné? Chcete se při pohledu na čertího démona pořádně bát? Pak přijďte na show rakouských čertů.

Národní dům

15. 11., 18:30 **Povídání v Zeleném baru se Z. Nerudovou**

Archeoložka bude vyprávět o mamutech na Moravě a vyspělosti jejich lovců.

Kostel sv. Jana Křtitele

23. 11., 19:00 **Souvislé čtení a naslouchání Nového zákona**

Knihovna FM, pobočka Místek

29. 11., 16:30 **Červená a modrá**
Přednášku z cyklu o umění vede M. Zágara.

Střední škola řemesel (ul. Pionýrů 2069)

- 6., 23., 27. 11. **Uzdravení přirozenou cestou s učením B. Gröninga**

Přednášky na téma, jak přijímat léčivou sílu, která uzdravuje a harmonizuje. Začátek vždy v 18 hodin.

Frýdecký zámek

4. 12., 18:00 **Tradiční poutní mše svatá v zámecké kapli sv. Barbory**

Frýdlant n. O., kulturní centrum

8. 11., 10:00 **Dvě nevěsty, jedna svatba (jen pro seniory)**
8. 11., 19:00 **Ondřej Havelka a jeho Melody Makers**

Pestrý repertoár zahrnuje atraktivní skladby širokého žánrového spektra, sweet and hot, od hollywoodských muzikálů až po vrcholná čísla swingových big-bandů.

18. 11., 16:30 **Čerti z Rakouska**

Dětská diskoteka s Minnie a Mickey Mouse, slavnostní představení čertů, strašidelné efekty, focení, tancování a dovádění s čerty, hudební doprovod a další.

Frýdlant n. O., knihovna

22. 11., 17:30 **Autorské čtení**
Čtení knihy „Jen vykroč“ spisovatelky M. Janákové pro rodiče a děti 6-9 let.

Frýdlant n. O., Dům zahrádkářů

24. 11. **Vánoční výstava zahrádkářů**

Frýdlant n. O., náměstí

30. 11., 8:00 **Vánoční trhy a rozsvěcování vánočního stromčku**

Hukvaldy, Roubenka

17. 11., 9:00 **Vánoční jarmark 2018**

Vyšší Lhoty, chata Prašivá

3. 11., 18:00 **Rakouské cyklostezky**
Cyklocestovatel a chatař M. Stiller vás přesvědčí o tom, že Rakousko je jednoznačně nejlepší zemí na cykloturistiku na světě.

21. 11., 18:00 **Pěšky přes Kavkaz - od moře k moři**
Promítá cestovatelka V. Hlaváčková.

1. 12., 18:00 **Maui - perla souostroví Havaj**
Promítá cestovatel O. Sháněl.

Kunčice p. O., sál Huťarství

5. 11., 18:00 **Postel - hospoda - kostel**
Kněz, který boří představy o tom, jak by měl vypadat farář. To je Z. Czendlík, obsa- hem talk show je vyprávění příběhů z jeho osobního, kněžského i jiného života.

Baška, kulturní dům

12. 11., 19:00 **Zdeněk Izer - Na plný coole**

Brušperk, restaurace U Geně

1. 12., 7:30 **Zimní tuláček**
20. ročník zimní turistické akce na 25 km.

Pržno, areál ZŠ a MŠ

1. 12., 14:30 **Adventní jarmark**

Hrad Hukvaldy

2. 12. **Ondřejská pout'**

Ostravice, hotel Freud

5. 12., 19:00 **Jiří Kolbaba**
Oblíbený cestovatel seznámí se svým dobrodružstvím v Nepálu a Himálaji.

DAGMAR PECKOVÁ
Musica Bohemica · Jaroslav Krček

ZROZENÍ
Vánoční písně a koledy

V PRODEJI CD

Dagmar Pecková
Spirituál kvintet

Hradišťan & Jiří Pavlica

OSTRAVA 15. 5. 2019
Multifunkční aula **GONG** v 19 h.
Předprodej: v síti ticketstream.cz a on-line na ticketkultura.cz

OSTRAVA 7.12.2018
Dům kultury města Ostravy v 19 h.
Předprodej: online na ticketkultura.cz, v síti ticketstream.cz a
Info servis - Karolína, Svinov, Centrum. Info: www.topkoncerty.cz

Bílé Vánoce **OPAVA**
Lucie Bílé II. **21.12.2018**

www.topkoncerty.cz

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

| KATEŘINA JANÁSOVÁ

Ulice H. Salichové

Ulice H. Salichové se nachází ve Frýdku a je jednou z ulic v lokalitě Nová Osada, zvané Berlín. Je pojmenovaná po malířce, grafice, spisovatelce a také sběratelce lidových písní, lidové slovesnosti i krojů v okolí Ostravy Heleně Salichové. Narodila se 25. dubna 1895 v Kyjovicích (okres Opava) do učitelské rodiny jako nejstarší ze tří dětí. Po studiích v Ústavu sester dominikánek v Klimkovicích se stala učitelkou ručních prací. Rozhodla se ale dál věnovat malířství a odešla – jako první žena ze Slezska – v roce 1919 studovat na Akademii výtvarných umění v Praze. V „pražském“ období se poznala s Leošem Janáčkem i s mladým malířem Antonínem Hálou, budoucím manželem. Už jako vdaná paní odešla v roce 1926 do Polanky nad Odrou, kde pak žila a tvořila až do „konce svých dnů“.

Po skončení 2. světové války byla Helena Salichová jednou

z iniciátorek rozsáhlé akce Budujme Slezsko: formou kmotrovství pomáhala česká a moravská města ve vnitrozemí zničeným slezským obcím. Vedle toho propagovala Slezsko pořádáním přednášek, výstav, psaním článků o životě obyčejných lidí.

Helena Salichová je výtvarnou básnířkou svého lidu a rodného kraje. Námětem jejích děl – převážně linorytů, kreseb, dřevorytů – je člověk při práci i zábavě, dovtáplivé smející se děti, krajina slezského venkova i průmyslového Ostravska. Portrétuje ženy, mladé i stařenky, s kterými se potkala, a mnohé z nich „obléká“ do kroje z oblasti Klimkovic. Ve 30.- 40. letech 20. století vydala např. cyklus grafických listů Slezské písně Petra Bezruče či cyklus Slezské Sibily, album dřevorytů Slezsko 1938 nebo cyklus Zničené Slezsko.

Z množství lidových písní, které Helena Salichová shromáždila, vyšly např. sbírky: Slezské lidové písně svatební a jiné z Kyjovic a okolí (1917, 1918), Národní písně slezské (1920). Mnohé ze sebraných písní

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

upravil nejen zmíněný Leoš Janáček, ale i Rudolf Wünsch či Jaroslav Křička.

Salichová zapisovala také pohádky, říkadla, pověsti, zkazky, bajky nebo vyprávění. Ze sběrů pak vycházela při vydávání pohádkových knih, z nichž mnohé ilustrovala vlastními linoryty, kresbami či akvarely: O hodném děvčátku a kravičce Babulce a jiné slezské pohádky (1920), Sto pohádek zimních večerů (1932), Slezské bajky (1958).

Stařenčina lokuše – velké dokumentární dílo Heleny Salichové o lidovém kroji, odívání, výšivkách a čepcích, doplněné vlastními kresbami a fotografiemi, vyšlo

v roce 1975. V témže roce – 2. července, tato pracovitá, houževnatá žena a umělkyně zemřela v Ostravě.

Výtvarné dílo Heleny Salichové je zastoupeno ve sbírkách Muzea Beskyd Frýdek-Místek, Muzea Novojičína, Galerie výtvarného umění v Ostravě, Muzea umění v Olomouci a v opavském Slezském zemském muzeu. Jméno Heleny Salichové mají v názvu základní školy nebo základní umělecké školy v Ostravě. Slezský soubor Heleny Salichové se věnuje folkloru z oblasti opavského Slezska.

Na klimkovickém zámku, pobočce Muzea Novojičína, je instalována pamětní síň Heleny Salichové.

STAVOVSKÁ
S.R.O.
Poliklinika - Místek
8. pěšího pluku 85, Frýdek-Místek

VOLEJTE naše pracoviště včas, dokud máme volné termíny!!!
TÁŇA NIKIFOROVÁ, Dis.
tel.: 558 900 327

Dentální hygiena **2. patro**
VZP přispívá - proplácí úhradu těhotným ve výši 1.000,- Kč.

ZÁŘIVĚ BÍLÝ CHRUP
VE ZDRAVÝCH ÚSTECH

Nabízím preventivní a léčebné programy pro:

- těhotné
- děti
- dospělé
- pacienty s fixními rovnátky
- pacienty s implantáty
- pacienty s fixními náhradami
- pacienty s citlivostí zubů
- bělení zubů

ZDRAVÁ ÚSTA

Co je náplní práce dentální hygienistky?
Jedná se o vzdělávací, preventivní a léčebnou péči o Vaše orální zdraví.

- komplexní vstupní vyšetření • stanovení léčebného plánu
- motivace pacienta k péči o vlastní chrup
- instruktáž a nácvik správné techniky čištění
- doporučení vhodných pomůcek pro domácí péči
- odstranění zubního plaku • odstranění zubního kamene
- odstranění pigmentací • leštění zubů • polishing
- léčba parodontitidy
- lokální fluoridace zubů (dětí i dospělých)
- pečetění fisur
- ošetření citlivých krčků a klinovitých defektů
- bělení zubů
- kontrolní vyšetření pacienta – recall

Chcete si zachovat zuby zdravé a krásné po celý život?
ČISTÉ ZUBY NEMOHOU ONEMOCNĚT!
Těším se na Vaši návštěvu. **www.pkmistek.cz**

Nabízíme tuto službu jako BENEFIT firmám pro zaměstnance, lze hradit SODEXO POUKÁZKAMI.

Knihovna Frýdek-Místek v listopadu připravila:

Ústřední knihovna Frýdek, Jiráskova 506, půjčovna pro dospělé

16.11., 17:00 **O věcech mezi nebem a zemí - beseda s astrologem Milanem Gelnarem**

22.11., 18:00 **Čaj o šesté - Vzpomínka na Michala Tučného – hudební pořad Aleše Nitry**

Pobočka Místek, Hlavní tř. 111-112, Modrý salonek

6.11., 18:00 **Cestovatelská přednáška – Jiří Hon – bulharské a rumunské hory**

13.11., 17:30 **Kde kvete tráva - Literární beseda o moderní korejské historii. Korejský román o tom, jak se z Jižní Koreje stala demokracie**

22.11., 16:30 **Přednáška Mgr. Gabriely Pelikánové – Ferdiš Duša – muž s beraní hlavou**

27.11., 17:30 **Přednáška PhDr. Pavla Carbola, Ph.D. – Okolnosti vzniku Československa**

29.11., 16:30 **Přednáška Mgr. Marka Zágory – Červená a modrá – barvy nejen lásky a nebe**

POMŮCKA: ABER, NAE, NANTES, OIL, TRODAT	NÁŠLAPNÁ VYBUŠNINA	ŠIROKÉ UDOLÍ		MILÁNSKÝ FOTBALOVÝ KLUB	SPZ NÁCHODA	TECHNICKÁ SPRAVA SLUŽEB ZKR.	HEYERDAH- LUV ČLUN	OBŘENÝ TRANSPOR- TÉR ZKR.	SLEZSKÁ UNIVERZITA ZKR.	VOZKOVO CITOSLOVCE	NÁZEV NOSOVKY	INICIÁLY HEREČKY ISSOVÉ	CENTRÁLNÍ NERVOVÝ SYSTÉM ZKR.	ČÁROVÝ KÓD ZKR.		SLOUČENINA JODU S JINÝM PRVKEM	MADAR. ZASTAR.	ZVOLÁNÍ TOREADORA
MĚSTSKÝ ÚŘAD ZKR.			SEBEPÓ- ZOROVÁNÍ												JARMO			
ŘÍMSKÉ 4			1. DÍL TAJENKY DOLNÍ KONČETINY												VČELAŘSKÉ ZARÍZENÍ ZASTAR. ČÁST HMOTY			
FRANCOUZ- SKÉ MĚSTO							Vaši reklamu zde uvidí více než 50 000 našich čtenářů!					LEHKÉ						
LÉČIVÁ ROSTLINA					OLEJ ANGLICKY	VYTČENÁ CESTA							SEVERSKÝ OBR	ČÍNSKÝ LIT. SOUDCE ZÁBAVNÉ PÁSMO			SARMATÉ	VYDÁVAT ZVUK HODIN
	CITOSLOVCE BOUCHNUTÍ	ŠPIČKA ALE NĚMECKY										ČESKÝ VÝROBCE RAZÍTEK						
ZÁLIV ANGLICKY				OBYVATEL EVROP. OSTROVA HLÍNA								AMER. HUD. SKUPINA REVOL. ??? GUEVARA				PŘÍKLONKA ZASÉVAT		
INICIÁLY ZPĚVÁČKY BARTOŠOVÉ			ŠPATNOSTI PŘITAKÁNÍ				ZNAČKA KILOPONDU	OXID URANATÝ	ČLÁNEK ZKR.	JIL SLOVEN.	SLECHTĚNÍ RASY MINISTER. OBRANY ZKR.				RYBÁŘOVA POTŘEBA ZÁKLADNÍ ŠKOLA ZKR.			
OBLOHA					2. DÍL TAJENKY													
JEDNOTKA HMOTNOSTI				AMERICKÁ KOSMICKÁ LOD								ČISTIT DO LESKU						

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zašlejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 25. listopadu.** Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Výherci tajenky z minulého čísla jsou poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají:** Hana Pavlásková, Zdeňka Klečková a Daniela Poláčková z Frýdku-Místku. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

DEVA F-M. s.r.o.
Collo-louky 2140
738 02 Frýdek-Místek

Máš zájem pracovat ve firmě, která je na trhu již 25 let a nabízí jistotu dlouhodobého zaměstnání?

Jsmé tuzemská firma. Jsme špičkou v oboru. Vyrábíme specializované ochranné oděvy pro hasiče, policii, armádu a záchranáře. V současné době hledáme nové zaměstnance na pozici:

ŠIČKA

Nabízíme:

- Perspektivní práci v nové moderní šicí dílně
- Práci se špičkovými moderními technologiemi
- Hlavní pracovní poměr
- Odměňování v úkolové mzdě (mzda 14 400 Kč až 20 500 Kč)
- Jednosměnný provoz (pracovní doba 6,30 – 15,00 hod)
- Zaměstnanecké výhody
příplatky za práci přesčas (so 50 %), měsíční odměna až 900 Kč dle podmínek vnitřního předpisu, příspěvek na volnočasové, sportovní a kulturní aktivity, příspěvek na stravování ve firemní jídelně, vánoční odměna, 23 dní dovolené, možnost využití firemní posilovny zdarma

Požadujeme:

- Vyučení v oboru švadlena, krejčová, oděvnictví, případně rekvalifikaci v oděvním oboru, praxe výhodou

NÁSTUP MOŽNÝ IHNEDE

Pokud jsme vzbudili Váš zájem, oslovte nás na některém z níže uvedených kontaktů

Kontaktní údaje:

Tel.: 558 448 325, 558 448 331, e-mail: deva@deva-fm.cz
www.deva-fm.cz

DEVA F-M. s.r.o.
Collo-louky 2140
738 02 Frýdek-Místek

Máš zájem pracovat ve firmě, která je na trhu již 25 let a nabízí jistotu dlouhodobého zaměstnání?

Jsmé tuzemská firma. Jsme špičkou v oboru. Vyrábíme specializované ochranné oděvy pro hasiče, policii, armádu a záchranáře. V současné době hledáme nové zaměstnance na pozici:

OBSLUHA STŘIHÁRENSKÉ LINKY – ŠICÍ DÍLNA

Nabízíme:

- Perspektivní práci na hlavní pracovní poměr
- Práci se špičkovými moderními technologiemi
- Odměňování časová hodinová mzda 102 Kč/1 hod, po zaučení prémie k hodinové mzdě až 15 %
- Dvousměnný provoz (týden ranní, týden odpolední)
- Zaměstnanecké výhody
- Příplatky za práci přesčas (so 50 %), příplatky za směnnost – 100 Kč za směnu, měsíční odměna až 900 Kč dle podmínek vnitřního předpisu, příspěvek na volnočasové, sportovní a kulturní aktivity, vánoční odměna, 23 dní dovolené, firemní stravování

Požadujeme:

- minimální stupeň vzdělání SO, vyučení v oděvním nebo textilním oboru, práce s počítačem na uživatelské úrovni

NÁSTUP MOŽNÝ IHNEDE

Pokud jsme vzbudili Váš zájem, oslovte nás na některém z níže uvedených kontaktů

Kontaktní údaje:

Tel.: 558 448 325, 558 448 331, e-mail: deva@deva-fm.cz
www.deva-fm.cz

VYUŽIJTE PODZIMNÍ SLEVY NA NOVÁ OKNA

a ušetřete za energie už tuto zimu

Pořídte si opravdu česká okna
s výbornými izolačními vlastnostmi
a **zárukou 7 let.**

Akce platí jen do 30. 11. 2018

800 100 111, více na www.pramos.cz

PRAMOS

**OPRAVDU
ČESKÁ OKNA**

**SBĚRNÉ DVORY
s.r.o.**

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPIR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno

tel.: 558 434 321, 723 188 472

Ostravská 103, Sviadnov

tel.: 558 655 075, 602 510 018

fax.: 558 655 607

J. Matěje 515, Brušperk

tel.: 558 666 441, 606 476 330

Okružní ulice, Frýdlant n. O.

tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

FMP 1397/01

FMP 1295/11

ON Semiconductor®

PŘIDEJ SE K NÁM!

- DO VÝROBY
- DO SERVISU
- K INŽENÝRŮM

kariera-onsemi.cz

FMP 1402/01